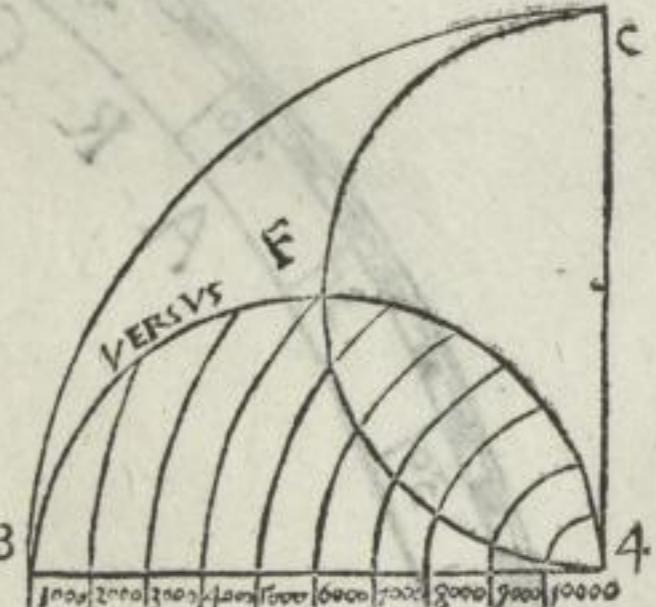

Sed ut nonnihil de generali huius instrumenti usu dicamus, retulerit plurimū, imò necesse fariū fuerit præmittere quædam, puta, quid sit Diameter, quid Chorda, quid etiam Sinus rectus, & quid sit uersus. Diameter siue dimetiens circuli, est linea recta per eius umbilicum transiens, illumiq; in duo æqualia diuidens. Arcus est cuiuslibet circuli seu periferiae portio. Chorda est linea recta secans circulum in duas portiones inæquales. Sinus est linea recta, diametro circuli longitudine uel potentia cōmensurabilis. Sinus totus siue perfectus est circuli semidiameter in aliquas partes diuisa. Sinus diuiditur in Sinum rectum ac uersum. Sinus rectus subdiuidit in primum & secundū. Sinus rectus primus est medietas chordæ arcus dupli ad arcum, cuius est sinus, siue dimidiū chordæ respectu totius arcus. Sinus uersus est portio diametri à sinu recto ad periferiam cōprehensi, utpote sagittā arcus. Sinus rectus secundus est residuū cuiuslibet arcus subtracti ex 90. siue arcus qui restat usq; ad complementū quartæ circuli, is semper est æqualis parti dimientis, quæ à centro circuli ad sinum rectū primum terminatur. Sector circuli est figura, quæ contineat à duabus lineis recte à centro ad circūferentiam ductis, nec non ab arcu qui inter illos comprehendit. Verè hīc quoq; te istud cælare nolo, q; instrumentū hoc oportet esse satis magnū, omnino em quo amplius fuerit, eò certius per illud operari poteris. Quamuis si uoles, poteris quoq; alio numero ad hoc uti, alijs tamē cōmodiores sunt numeri, qui unitatem habent cū aliquot nullis 000. etc. quales sunt 10. 100. 1000. 10000. 100000. etc. siquidem per istos operatio nō paulo reddit facilius in multiplicando pariter & diuidendo. Diuisa igitur linea A B in hūc modū, porro circinū altero pede repone in A, alterū uero extende ad singula illa puncta, extendens hoc pacto circinū usq; ad semicirculum A F B, om̄ibus deinde illis in eum circulū sinuum redactis, numeros adscribe incipiendo in B per F usq; ad A, eaq; dicentur puncta sinus uersi, quamobrē & semicirculus ille circulus appellabitur sinus uersi. Deinceps adductis iam punctis istis à linea A B usq; in circulū A F B, remoueri om̄ino aut deleri debet linea A B. uniuersa autē operatio illa sat patebit ex subiecta figura. Sequitur itaq; usus huius semircirculi in hunc modum. Si quando sinū uersum scire cupis cuiuslibet arcus, filum in centro A adfixum repone super illum gradū, & statim ubiūq; filum istud semicirculum A F B attingit, ibi uidebis numerū unā cum punctis sinus illius uersi. Viciūcum antea habes puncta sinus uersi, & hinc desideras arcum eius cognoscere, Age filum colloca super illa puncta sinus uersi in semicirculo A F B, et eo loco quo filum tanget circulum A C, scilicet limbum exteriorē, ibi noris esse arcum illorū punctorū sinus uersi, ppositi. Qd si & alterū semicirculum A F C cupis in puncta sinus recti diuidere, semp tibi ppone 10. aut 100. etc. secundū qd plura puncta habes in sinu perfecto, hoc est in tota semidiametro A B. Ut si īā linea A B in 100000. partes habes diuisam (nō q; totidē puncta possis in ea consignare, quoq; quodlibet significet unum, sed hoc satis est, si unūquodq; punctū designet 100. aut 10. aut 5.) & porro sinū rectum 100000. punctorū uis in circulū A F C conscribere, & cōprehendere in 100. punctis, ita, q; unaquæq; diuisio cōprehendit 1000. tunc sanè subtrahe 1000. à toto sinu qui in hoc exemplo esse debet 100000. & remanebunt 99000. qui sinus erit uersus, cuius si arcū ex supradictis quæras, inuenies 89.g.26.m. ea subtrahe à 90. & residui erunt 0.grad. 34. minut. Iam uero filum repone super 0.grad. & 34. minut. numerando à B uersus C, & in eū locum quo tanget circulum A F C, adponito punctū 1000. puncta sinus recti designans ex illis 100000. punctis. Qd si autē sinus totus siue perfectus fuerit 10000. tunc punctū illud significat 100. rursus si sit sinus perfectus 1000. punctū hoc designabit 10. & si fuerit sinus perfectus 100. punctū istud signabit unum tantū. Atq; eo modo operaberis cum singulis numeris prædictis, qñ locum eius in semicirculo A F C quæris & scire desideras. Mihi autem consultissimū esse uidetur, si semicirculū illum diuidas in 100. partes, sicut hic sequitur. Principio semidiametrū A B diuide in 100. partes æquales, adscribe etiā numeros singularū partiū occulte per quinarios uel denarios retrorsum à B in A, atq; ea pūcta erūt sinus uersi, q; deinde, modo quo supra diximus, transfer cū circino in semicirculū A F B, adscribendo numeros q;q; pari modo sicut in semidiametro A B fecisti. Mox puncta simul & numeros

b

meros